

68, 3. देवेभ्यस्ता वया पञ्चमे ऽपो वसन्तं हरिं मज्जति 109, 21. 1, 134, 1. श्चि त्वा पञ्चो रत्नसो वि तस्ये impetus 6, 24, 7. (वायोः) रथं घ्रा यानु पञ्च-सा 4, 48, 5. 2, 34, 13. Hiernach ist Nir. Erll. S. 79 zu berichtigen. — Vgl. पृथु°.

पाञ्चस्यं n. Bauchgegend (des Thiers), die Weichen AV. 4, 14, 8. 9, 7, 5. 10, 10, 20. VS. 23, 8. TS. 7, 3, 16, 1. ÇAT. Br. 10, 6, 4, 1. त्रिपाञ्चस्यं adj. RV. 3, 36, 3. Nach ÇAÑK. zu BRH. ÂR. UP. 1, 1, 1 = पादस्य = पादासनस्यान.

पाञ्चस्वत् (von पाञ्चस्) adj. schimmernd oder kräftig: पाञ्चस्वतो न वीराः पनस्यवः RV. 10, 77, 3.

पाञ्चकपाल adj. von पञ्चकपाल P. 4, 1, 88, Sch.

पाञ्चगतिका (von पञ्चन् + गति) adj. aus den fünf Daseinsformen (s. गति 11. am Ende) bestehend: संसारं VJURP. 90.

पाञ्चजन patron. von पञ्चजन; f. ई patron. der Asikni, der Tochter des Praçâpati Pañkâgana, Bhâg. P. 6, 3, 1.

पाञ्चजनीन adj. von पञ्चजन gaṇa प्रतिजनादि zu P. 4, 4, 99.

पाञ्चजन्य (von पञ्चजन) Kâr. 3 zu P. 4, 3, 60. gaṇa कर्णादि zu P. 4, 2, 80. 1) adj. was fünf Stämme oder die fünf Stämme (s. पञ्च जनाः u. जन) enthält, sich darauf bezieht, sich über dieselben erstreckt u. s. w. Nir. 3, 8. कष्टयः RV. 3, 33, 16. विष् 8, 32, 7. एकं नु त्वा सत्पतिं पाञ्चजन्यं ज्ञातं प्रणोति यशसं जनेषु 5, 32, 11. 1, 100, 12. पुरोहित 9, 66, 20. ऋषि 1, 117, 3. Agni AV. 4, 23, 1. VS. 18, 67. TS. 5, 3, 11, 3. MBh. 3, 14160. राया RV. 7, 72, 5. पाञ्चजन्यमेतदुक्तं यद्वैश्वदेवम् AIT. Br. 3, 31. — 2) m. N. der Muschel Kṛṣṇa's, die dieser dem Dämon Pañkâgana abnahm, AK. 1, 1, 4, 23. H. 222. an. 4, 225. MED. j. 121. HALÂJ. 1, 26. BHAG. 1, 15. MBh. 1, 1215. 3, 633. 789. 5, 1872. 6, 2115. 7, 401. 2610. fg. 16, 49. HARIV. 4920. 9795. BHÂG. P. 8, 4, 19. PAÑKÂT. ed. ord. 87, 18. ÇIC. 3, 21. धर् Bein. Kṛṣṇa's Hâr. 9. — 3) m. Feuer MED.; vgl. u. 1. — 4) m. = पाटमल H. an. ein best. Fisch WILS. — 5) m. N. eines der 8 Upadvîpa in Ġambudvîpa BHÂG. P. 5, 19, 30. VS. 173, N. 3. — 6) f. श्रा = पाञ्चजनी patron. der Asikni BHÂG. P. 6, 3, 24. — 7) wohl n. N. pr. eines Waldes: °वन HARIV. 8952.

पाञ्चजन्यायनि von पाञ्चजन्य gaṇa कर्णादि zu P. 4, 2, 80.

पाञ्चदर्श adj. von पञ्चदशी der fünfzehnte eines Monats gaṇa संघिवे-लादि zu P. 4, 3, 16.

पाञ्चदश्य 1) adj. (von पञ्चदशी) dem fünfzehnten eines Monats gehörig, ihm zukommend: वक्रिं BHÂG. P. 6, 4, 27. — 2) n. (von पञ्चदशन्) die Anzahl von fünfzehn ÇĀÑK. ÇR. 2, 3, 16. 3, 11, 5. Schol. zu TB. 204, 3.

पाञ्चनख (von पञ्चनख) adj. aus der Haut eines fünfkralligen Thieres verfertigt: कस्य °खे कोशे सायको हेमविग्रहः MBh. 4, 1338.

पाञ्चनद् (von पञ्चनद्) 1) adj. im Fünfstromlande (Penshab) geltend: धर्म MBh. 8, 2091. — 2) m. a) sg. ein Fürst der Bewohner des Fünfstromlandes VARÂH. BRH. S. 11, 61. — b) pl. die Bewohner des Fünfstromlandes MBh. 8, 2086. VARÂH. BRH. S. 10, 6.

पाञ्चनापिति (von पञ्चन् + नापित) P. 2, 1, 51, Sch.

पाञ्चमैतिक (von पञ्चन् + भूत) adj. aus den fünf Elementen bestehend, dieselben enthaltend KAP. 3, 17. MBh. 3, 13930. 6, 186 (fälschlich पञ्च°). 12, 592. 6824. 6828. 8984. Suçr. 1, 247, 17. BHÂG. P. 1, 6, 29. 13, 43. KULL. zu M. 7, 14. Schol. bei WILSON, SĀÑKĪJAK. S. 126. श्रादानम् das Aufneh-

men der fünf Elemente JĀĀN. 3, 175.

पाञ्चमाहिक (von पञ्चम + अहन्) adj. zum fünften Tag gehörig: सूक्त ÇĀÑK. ÇR. 15, 8, 2. 16, 8, 5.

पाञ्चमिक (von पञ्चम) adj. im fünften (Buch) behandelt KULL. zu M. 1, 114 und 6, 14. Verz. d. Oxf. H. 162, a, 22.

पाञ्चपञ्चिक (von पञ्चन् + पञ्च) adj. zu den fünf Opfern in Beziehung stehend, zu ihnen gehörig M. 3, 83. 281. 286.

पाञ्चरात्र m. pl. N. einer Vishṇu'itischen Secte, die sich an die Lehren des Pañkârâtra, ihres heiligen Buches, hält, COLEBR. Misc. Ess. I, 413. fg. LIA. II, 1093. fg. KUMÂRILA bei MÜLLER, SL. 78.

पाञ्चलिका = पाञ्चालिका Puppe BHAR. im DVIRÛPAK. ÇKDR.

पाञ्चलोकितिक (von पञ्चन् + लोकित) n. P. 7, 3, 17, Sch. °लोकितिक Sch. zu P. 5, 1, 28.

पाञ्चवर्णा s. u. पञ्चवर्णा 3.

पाञ्चवर्षिक (von पञ्चन् + वर्ष) adj. f. ई fünfjährig WEBER, ĠJOT. 72. 96. °वर्षिकी (!) 35.

पाञ्चवान (von पञ्चन् + वान) n. N. eines Sâman Ind. St. 3, 222, b.

पाञ्चविध्य (von पञ्चन् + विधि) n. N. eines über die fünf Vidhi des Sâman handelnden Sûtra MÜLLER, SL. 210, N. 3. Ind. St. 1, 47, N. 36. 237.

पाञ्चशब्दिक (von पञ्चन् + शब्द) n. die fünffache Musik: षड्जनं कर्मजं चैव तन्नवं कोस्यवं तथा । फुत्कृतं चेति मुनिभिः कथितं पाञ्चशब्दिकम् ॥ इति स्कान्दे रेवाषण्डम् ÇKDR.

पाञ्चशर (von पञ्चशर) adj. f. ई dem Liebesgott gehörig, ihm eigen: (कन्यकाम्) मूर्तिं पाञ्चशरीमिव KATHÂS. 43, 333.

पाञ्चाश्रिक (von पञ्चन् + श्रय) m. = पाप्रुपत ein Anhänger des Paçupati TRIK. 3, 1, 23.

पाञ्चाल 1) adj. f. ई zum Volke der Pañkâla in Beziehung stehend, zu ihm gehörig u. s. w. gaṇa उत्सादि zu P. 4, 1, 86. °लं देशम् R. GORR. 2, 70, 11 (°लदेशम् 68, 13 SCHL.). MBh. 1, 168 in der Unterschr. des Adhj. HARIV. 1236. fgg. नृप MBh. 5, 7442. Verz. d. Oxf. H. No. 412. °ली रीतिः

Benennung einer Art des poetischen Stils, welche die Mitte hält zwischen der weicheren वैदर्भी und der kräftigeren गौडी, PRATÂPAR. 11, a. b. Verz. d. Oxf. H. 207, a, 2. 208, a (No. 489, II). प्राच्यपाञ्चालीयु Ind. St. 4, 373, N. m. sg. ein Fürst der Pañkâla P. 4, 1, 168, Sch. AIT. Br. 8, 23. ÇAT. Br. 13, 3, 4, 7. KÂTH. ANUKR. in Ind. St. 3, 460. MBh. 12, 13262. 13527. VARÂH. BRH. S. 14, 32. du. °लौ RĀĠA-TAR. 8, 1093. m. sg. das Land der P. UĠĠVAL. zu UNĀDIS. 1, 117. f. ई eine Fürstin der P. P. 4, 1, 178, Sch. Bein. der Draupadi TRIK. 2, 8, 18. H. 710. MBh. 1, 6398. 3, 14656. 4, 375. 7, 9145. BHÂG. P. 1, 7, 38. RĀĠA-TAR. 8, 2306.

pl. das Volk der Pañkâla MBh. 1, 3723. 6404. 6415. 2, 591. 4, 11. 3, 7441. 6, 349 (VP. 183. 186). 8, 2098. HARIV. 1780. 8100. VARÂH. BRH. S. 4, 22. 3, 35. 33. 41. 9, 29. 10, 4. 14, 3. कुरुपाञ्चालाः 9, 35. BRH. ÂR. UP. 3, 1, 1 (कुरुपाञ्चालानाम् ÇAT. Br.). PRAB. 88, 1. VP. 176. 434. MÂRK. P. 38, 8. °रात्र MBh. 5, 7446. °पति BHÂG. P. 4, 27, 8. — 2) m. pl. die Verbindung von fünf Gewerken: der Zimmerleute, Weber, Barbieri, Wäscher und Schuhmacher, ÇABDÂRTHAK. bei WILSON. — 3) f. ई Spielfigur (vgl. पाञ्चालिका) Hâr. 171.

पाञ्चालक (von पाञ्चाल) 1) adj. f. °लिका zum Volke der Pañkâla